

ชื่อเรื่องภาษาไทย

การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามทฤษฎีการสร้างความรู้
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

Article title

THE DEVELOPMENT AN INSTUCTIONAL MODEL BASED ON WEB-BASED,
CONSTRUCTIVIST THEORY TO
ENHANCE THE TENTH GRADE STUDENTS' SOLUTION ABILITIES.

AUTHOR : Pachirarat Siripunyanan¹.

บทคัดย่อภาษาไทย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน 2) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบแผนการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ 4) ประเมินรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ (4.1) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน ก่อนและหลังการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ (4.2) ศึกษาพัฒนาการของความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนในช่วงระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ (4.3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ การดำเนิน การวิจัยเป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่สองเป็นการออกแบบและพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอน ขั้นตอนที่สามการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ และขั้นตอนที่สี่การประเมินผลรูปแบบการเรียนการสอน

กลุ่มตัวอย่างวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคมที่กำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 47 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่มด้วยการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย รูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ คู่มือผู้สอนและแผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอน การวิเคราะห์ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนที่พัฒนาขึ้น ผ่านการตรวจสอบประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ มีชื่อว่า MASCE Model ประกอบด้วยกระบวนการเรียนการสอน 5 ขั้น ได้แก่ 1) ชื่นจูงใจเพื่อ

เตรียมความพร้อม 2) ชั้นเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติ 3) ชั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) ชั้นสร้างความรู้ และ 5) ชั้นประเมินผล และรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้บนเครือข่าย มีประสิทธิภาพเท่ากับร้อยละ 83.78/82.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 2) ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎี การสร้างความรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) พัฒนาการของความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนในช่วงระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และ 4) นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ

รูปแบบการเรียนการสอน, ทฤษฎีการสร้างความรู้, ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา
instructional model, constructivist theory, solution ability

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

The purposes of the research and development were to 1) Study the concept of developing an instructional model based on web-based, constructivist theory to enhance students' solution abilities. 2) Develop and find out the efficiency of an instructional model based on web-based, constructivist theory with the effective criteria 80/80. 3) Trial an instructional model based on web-based, constructivist theory and 4) Evaluate an instructional model based on web-based, constructivist theory 4.1) Compare students' solution abilities both before and after learning by an instructional model based on web-based, constructivist theory. 4.2) Study the improvement of students' solution abilities while learning by an instructional model based on web-based, constructivist theory. 4.3) Study students' satisfaction toward an instructional model based on web-based, constructivist theory. The research was the One-Group Pretest-Posttest Design which was divided into 4 steps; the first was Analysis, the second was Design and Development, the third was Implementation and the fourth was Evaluation.

The samples were 47 tenth grade, class 2 secondary school students of Muangphonpittayakom school studying in the second semester of 2014 academic year by simple random sampling classroom. The instruments consisted of an instructional model based on web-based, constructivist theory enhancing the tenth grade students' solution abilities. The manual were teacher guide and lesson plans. The instruments for evaluating the effectiveness of an instructional model based on web-based, constructivist theory were ability test and students' satisfaction questionnaires toward an instructional model based on web-based, constructivist theory. The data were analyzed by percentage, mean and standard deviation, t-test dependent and content analysis.

The results of the study were found that 1) an instructional model based on web-based, constructivist theory enhancing the tenth grade students' solution abilities

called MASCE Model consisted of 5 steps; Motivation: M, Action: A, Sharing: S, Construction: C, Evaluation E and an instructional model based on web-based, constructivist theory met the criterion of 83.78/82.50 that was being as the required criterion of 80/80. 2) Students' solution abilities after learning by an instructional model based on web-based constructivist theory was significantly higher than before learning at .05 levels. 3) The development of students' solution abilities while learning by an instructional model based on web-based, constructivist theory was continuously increasing 4) Students' satisfaction toward an instructional model based on web-based, constructivist theory was at the highest level.

เนื้อหาในบทความวิจัย

1. ความเป็นมาและปัญหาการวิจัย

การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศของโลกในยุคปัจจุบัน ทำให้โลกมุ่งสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) และสังคมเทคโนโลยี (Technology Society) ที่ใช้ความรู้และนวัตกรรม (Innovation) เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาและการผลิตมากกว่าเงินทุนและแรงงาน ความรู้กลายเป็นสิ่งที่มีอำนาจและมีอิทธิพลอย่างมากในการพัฒนา (ชัชวาล วงษ์ประเสริฐ, 2548; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2549) ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงนับว่าเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการพัฒนาคนให้มีความสามารถในการแสวงหาและนำสารสนเทศต่างๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา และสามารถถ่ายโยงการเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาที่มีอยู่รอบตัวได้ (Shih et al., 1997; Merrienboer, 1997)

ปัจจุบันนี้ ได้มีการนำเอาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างกว้างขวาง เครือข่ายอินเทอร์เน็ตจึงเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่สำคัญที่เข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สิ่งแวดล้อมบนเครือข่ายมีระบบสัญลักษณ์ที่ใช้ผ่านความรู้ที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้เพื่อสร้างความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน และการติดต่อสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตที่เป็นเครือข่าย ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนสามารถติดต่อ หรือมีปฏิสัมพันธ์กันโดยผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงกันที่เอื้อต่อการขยายกระบวนการคิดของผู้เรียน เช่น การอภิปรายร่วมกัน การตอบคำถาม หรือการปรึกษาหารือผ่านเครือข่าย ซึ่งทำให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถมีปฏิสัมพันธ์ในลักษณะของการแลกเปลี่ยนความคิด การให้คำแนะนำและปรึกษาผ่านเครือข่ายได้ที่จะช่วยเอื้อต่อผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดเป็นชุมชนการเรียนรู้ของผู้เรียน และเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการสร้างความรู้ของแต่ละบุคคลอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนสามารถสืบค้นข้อมูลต่างๆ ผ่านระบบเครือข่ายเพิ่มเติมได้

วิธีการที่สนองต่อการเพาะบ่มคุณลักษณะข้างต้นคือ การสร้างความรู้ (Constructivist Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่เน้นในเรื่องการสร้างความรู้ใหม่โดยเชื่อว่าผู้เรียนมีความรู้เดิมอยู่แล้ว การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในของผู้เรียน โดยมีผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้เดิมที่มีมาก่อน โดยพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์และปรากฏการณ์ที่ตนพบเห็นมาสร้างเป็นโครงสร้างทางปัญญา (สุมาลี ชัยเจริญ, 2547) การสร้างความรู้บนพื้นฐานของทฤษฎีการสร้างความรู้ จะมีแนวคิดที่สำคัญ 2 ประการ คือ การสร้างความรู้เชิงปัญญา (Cognitive Constructivism) ตามแนวคิดของเพียเจต์ที่เห็นว่าผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้โดยการลงมือกระทำ โดยเชื่อว่าถ้าผู้เรียนถูกกระตุ้นด้วยปัญหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive Conflict) ผู้เรียนต้องพยายามปรับโครงสร้างทางปัญญาให้เข้าสู่ภาวะสมดุล (Equilibrium) ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ และการสร้างความรู้เชิงสังคม (Social Constructivism) ที่มีรากฐานมาจากวิกิโทสกี ซึ่งมีแนวคิด ที่สำคัญว่า ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีบทบาทสำคัญการพัฒนาด้าน

พุทธิปัญญา และแนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพในการพัฒนาด้านพุทธิปัญญาที่อาจมีข้อจำกัดเกี่ยวกับช่วงของการพัฒนาที่เรียกว่า Zone of Proximal Development ถ้าผู้เรียนอยู่ต่ำกว่า Zone of Proximal Development จำเป็นที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือในการเรียนรู้ที่เรียกว่าฐานการช่วยเหลือ (Scaffolding) (สุมาลี ชัยเจริญ, 2547)

จากการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น (โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม, 2555: 34) พบว่า มีปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน เนื่องจากยังขาดสื่อในการจัด การเรียนการสอนของครู และการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนไม่สามารถทบทวนความรู้ที่เรียนผ่านมาแล้ว และไม่สามารถศึกษาหาความรู้ใหม่หรือหัวข้อใหม่ที่ต่อเนื่องได้ ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาอย่างลึกซึ้งของนักเรียน และจากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน สาระเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทั้งจากการประเมินตามสภาพจริงจากบันทึกหลังการสอนของแผนการจัดการเรียนรู้ และจากการประเมินด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง หลักการแก้ปัญหาเกี่ยวกับภาษาคอมพิวเตอร์ เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ต่ำที่สุด คือ ผ่านเกณฑ์ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 37.09$) ซึ่งถือว่าเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่เป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากการขาดสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อที่สามารถสร้างภาพเคลื่อนไหวให้นักเรียนเห็นภาพ สร้างความน่าสนใจ ชวนให้ติดตาม และสามารถสร้างจินตนาการได้

ด้วยหลักการ แนวคิดและเหตุผลดังกล่าวที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเน้นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ซึ่งเป็นการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) การพัฒนาต้องอาศัยทักษะการคิดพื้นฐานหลายทักษะผสมผสานกันเป็นการคิดที่มีลำดับความซับซ้อนและหลายขั้นตอน ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันโดยตลอด ในระยะแรกเด็กควรได้เรียนรู้และได้รับการฝึกทักษะการคิดที่ไม่ซับซ้อนและเป็นรูปธรรม จากนั้นจึงค่อยฝึกทักษะที่มีความซับซ้อนยิ่งขึ้นและเป็นนามธรรมมากขึ้นตามลำดับ (Schiever, 1991: 18-38) ดังนั้น การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญในการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จำเป็นต้องมีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ดำเนินการต่อเนื่องอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานของทฤษฎี การเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงขีดสุดตามศักยภาพของตนเอง สามารถที่จะนำความรู้ วิธีการเรียนรู้ และทักษะที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ไปใช้ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ สร้างความพึงพอใจให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน มีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพด้านการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

2) วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

4. เพื่อประเมินรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

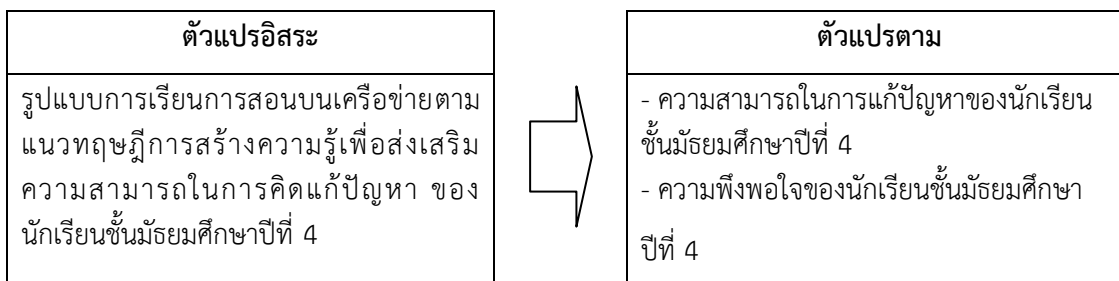
4.1 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

4.2 ศึกษาพัฒนาการของความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ในช่วงระหว่างที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

4.3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3) วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิด

การพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแผนภาพที่ 1

4) ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (The One - Group Pretest - Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555:144)

5) สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า MASCE Model ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน (MASCE Model) ได้แก่ 1) ขึ้นใจเพื่อเตรียมความพร้อม (Motivation: M) 2) ขึ้นเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติ (Action: A) 3) ขึ้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing: S) 4) ขึ้นสร้างความรู้ (Construction: C) และ 5) ขึ้นประเมินผล (Evaluation: E) องค์ประกอบที่ 4 สารความรู้และสิ่งที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และองค์ประกอบที่ 5 ระบบสังคม หลักการตอบสนอง ระบบสนับสนุน และเงื่อนไข

การนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตาม ทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความเหมาะสมและสอดคล้องระหว่าง 4.60-4.80 และผลการหา ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการ คิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 84.08/83.75 ซึ่งมีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ 80/80 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 คือรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้าง ความรู้ บนเครือข่ายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาพัฒนาการของความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในช่วงระหว่างการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ พบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ครั้งที่ 1-2 อยู่ในระดับปาน กลาง ครั้งที่ 3-6 มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถอยู่ในระดับสูง

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการเรียน การสอนบนเครือข่ายตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาพบว่า โดย ภาพรวมนักเรียนพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

6) การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้บนเครือข่าย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประเด็นสำคัญที่ นำมาอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการ คิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีชื่อว่า “รูปแบบการเรียนการสอน MASCE Model” มี องค์ประกอบ คือหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขึ้นใจเพื่อเตรียม ความพร้อม (Motivation: M) 2) ขึ้นเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติ (Action: A) 3) ขึ้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing: S) 4) ขึ้นสร้างความรู้ (Construction: C) และ 5) ขึ้นประเมินผล (Evaluation: E) สารความรู้ที่ส่งเสริม การเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนอง ระบบสนับสนุน และเงื่อนไขการนำรูปแบบการเรียนการสอนไป ใช้ รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ความสอดคล้องระหว่าง 4.60-4.80 ซึ่งมีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน และผลการหาประสิทธิภาพของ รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้บนเครือข่ายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 84.08/83.75 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนนี้ ได้พัฒนาขึ้นโดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎี ที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอย่างครอบคลุม นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการตามกระบวนการ ของการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับการออกแบบการเรียนการสอนเชิงระบบตามแนวคิด ADDIE Model ของเควิน ครุส (Kevin Kruse, 2013: 1) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการเรียนการสอน ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบ

และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน (Design and Development) เป็นการสร้างและหาประสิทธิภาพรูปแบบการเรียนการสอน ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน (Implementation) เป็นการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนในสถานการณ์จริง และขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลรูปแบบการเรียนการสอน (Evaluation) เป็นการประเมินและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการเรียนการสอน และพัฒนาขึ้นตามหลักการการออกแบบการเรียนการสอนเชิงระบบของ จอยซ์ เวลล์ และแคลฮอล (Joyce, Weil and Calhoun, 2009: 21-37) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันตลอดทั้งระบบ คือ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน สารความรู้และสิ่งที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนอง ระบบสนับสนุนและเงื่อนไขการนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้และตามหลักการของทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivist Theory) คือ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ การเรียนรู้เกิดจากผู้เรียนแสวงหาและสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา สังเคราะห์ แก้ปัญหาจากกิจกรรมการเรียนรู้ และสะท้อนความคิดในการแก้ปัญหาอย่างสมเหตุสมผล นำไปสู่การค้นคว้าหาคำตอบหรือการสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งความรู้และวิธีได้มาซึ่งความรู้มาจากผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง จากการได้มาปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนคนอื่นๆ ในกลุ่มและสิ่งแวดล้อมอย่างกระตือรือร้น และมีการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักวิธีการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ด้วยการนำเอาความรู้เดิมมาเชื่อมโยงให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้เรียนจะได้พัฒนาทักษะที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า โดยการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ องค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบการเรียนการสอนต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ จึงจะสามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

2. จากผลการวิจัย การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนกับหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา พบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่ายตามทฤษฎีการสร้างความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้บนเครือข่ายเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนนี้ ได้กำหนดหลักการไว้อย่างชัดเจนว่าเน้นให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้และฝึกฝนด้วยตนเอง มีการกำกับตนเอง สร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง โดยเน้นกระบวนการคิดและคุณภาพการคิดมากกว่าปริมาณเนื้อหาสาระ แต่เนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาการคิดจะต้องควบคู่กันไปเนื่องจากกระบวนการคิดจำเป็นต้องอาศัยเนื้อหาเป็นข้อมูลหรือเป็นสื่อในการคิด เพราะการคิดไม่อาจเกิดขึ้นเองได้เมื่อขาดเนื้อหาการคิด ดังที่ ชนาธิป พรกุล (2557: 12-14) ที่ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของการสอนกระบวนการคิดกับเนื้อหาสำหรับคิดไว้ว่า เนื้อหาเป็นเป้าหมายและให้ทิศทางทางคิด เนื้อหาเป็นเครื่องมือในการคิด แบ่งเป็น 3 ชนิด คือ 1) เนื้อหาทางวิชาการที่กำหนดในหลักสูตร 2) เนื้อหาที่เป็นประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับร่วมกันในโรงเรียน และ 3) เนื้อหาที่เป็นประสบการณ์ชีวิตนอกโรงเรียน และเนื้อหาเป็นสถานที่หรือเวทีแสดงความคิดเห็น อาจเนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้บนเครือข่าย (MASCE Model) นี้ ได้รับการพัฒนาขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนขึ้นมาอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย ขั้นตอนใจเพื่อเตรียมความพร้อม (Motivation) ขั้นเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติ (Action) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing) ขั้นสร้างความรู้ (Constructivist) และขั้นประเมินผล (Evaluation) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยมีแบบแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivist Theory) โดยใช้กลวิธีการเรียนการสอน

แบบต่างๆ ที่สามารถส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้เป็นอย่างดี ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีจุดเด่นสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาให้สูงขึ้น โดยมีการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นจูงใจเพื่อเตรียมความพร้อม (Motivation: M) ขั้นตอนนี้ เป็นขั้นสร้างความสนใจ ดึงดูดความสนใจ จูงใจให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมก่อนที่จะเริ่มเรียนตามเนื้อหาในแต่ละครั้ง โดยเตรียมความพร้อมผู้เรียนในเรื่องความรู้และทักษะ (Prerequisite Knowledge and Skills) ที่เกี่ยวข้องในการเรียนเรื่องใหม่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเรียน แนวคิดสำคัญ (ความคิด รวบยอด) จุดประสงค์การเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหา แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล บทบาทของสมาชิกกลุ่ม และมอบหมายให้ผู้เรียนกลุ่มย่อยศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาของแต่ละหน่วยด้วยตนเอง แล้วสรุปแนวคิดสำคัญของแต่ละเนื้อหาก่อนที่จะเริ่มเรียนทุกครั้ง ซึ่งการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ในขั้นนี้ เป็นการกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจ กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ด้วยกลวิธีใหม่ อย่างหลากหลาย การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง แสวงหาและสร้างความรู้ด้วยตนเอง และเน้นการเตรียมความพร้อมที่สอดคล้องกับ เดอวีรีส์ (DeVries, 1992: 1-2) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้อย่างเต็มที่ โดยผู้เรียนจะนำตนเองและควบคุมตนเองในการเรียนรู้ เช่น ผู้เรียนจะเป็นผู้เลือกสิ่งที่ต้องการเรียนเอง ตั้งกฎระเบียบเอง แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเอง ตกลงกันเอง และรับผิดชอบในการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี และคณะ (2545) ที่กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสนำความรู้ในบรรยากาศที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การร่วมมือ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิด และประสบการณ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และบุคคลอื่นๆ ซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนกว้างขึ้น ชับซ้อนขึ้น และหลากหลายขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ บลัมเบิร์ก (Blumberg, 2000) พบว่า ผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยการนำตนเอง จะมีความสามารถในการวางแผนจัดการเรียนรู้และเวลา ความสามารถในการค้นหาข้อมูล และการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานข้อมูลสูงขึ้น

ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติ (Action: A) ขั้นตอนนี้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และได้ฝึกปฏิบัติโดยใช้กลวิธีการเรียนที่เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหา ได้แก่ กรณีศึกษา (Case-based Learning) เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ใช้ในกรณีศึกษา (Case) เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า โดยผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์กรณีต่างๆ ที่พบ และอภิปรายถึงสาเหตุและผลที่ตามมา ฝึกใช้ความรู้ หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการแก้ปัญหา และนำมาใช้ตัดสินใจตามลักษณะกรณีศึกษา การนำตนเอง (Self-directed Learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะได้ทำความเข้าใจ หาแนวทางการศึกษาปัญหา สถานการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง จากความรู้เดิมที่ตนเองมีอยู่แล้ว การจำแนกความรู้ด้วยตนเอง เพื่อใช้ในการสร้างแนวทางการเรียนรู้เพิ่มเติม ซึ่งผู้เรียนจะต้องทำการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ที่ตนเองยังขาดอยู่ด้วยตนเอง และที่สำคัญผู้เรียนจะต้องพิจารณาข้อมูลที่นำไปใช้ในการคิดแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้

ขั้นที่ 3 ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing: S) ในขั้นตอนนี้เป็นการให้ผู้เรียนได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านเนื้อหา ด้านทักษะต่างๆ ในการเรียนรู้ เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า และการแก้ปัญหา ด้วยวิธีการไตร่ตรอง ย้อนคิดหรือสะท้อนความคิดในการแก้ปัญหา จากการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล แล้วในขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะทบทวนวิธีการปฏิบัติ การแก้ปัญหา และนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนกันซึ่งสอดคล้องกับ มาร์ควอร์ด (Marquardt, 1999) ที่กล่าวว่า การสะท้อนความคิดในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถือเป็นหัวใจของการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะสร้างการสนับสนุนซึ่งกันและกัน สมาชิกกลุ่มพึงอย่างตั้งใจ และเขียนประสบการณ์ของผู้อื่นแต่ละคนออกมา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะช่วยสนับสนุนสมาชิกในการมองซึ่งกันและกัน เหมือนกับเป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 ขั้นสร้างความรู้ (Construction: C) ในขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนรายกลุ่ม นำความรู้หรือข้อมูลที่ได้จากขั้นเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ และขั้นสะท้อนความคิด มาอภิปรายร่วมกันสรุปความคิดรวบยอด สรุปหลักการ แนวปฏิบัติ แนวทางการเชื่อมโยงความรู้ ประสบการณ์ บูรณาการเป็นความรู้ใหม่ ซึ่งการสรุปหลักการและแนวปฏิบัติได้ แสดงว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงมีแนวโน้มที่จะเป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืนที่เป็นฐานในการเรียนรู้เรื่องอื่นๆ ต่อไป สอดคล้องกับ เดอวีรีส์ (Devaries, 1992: 3-5) ที่กล่าวว่า ผู้สอนจะมีบทบาทเป็นการให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวก และช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนรู้ นั่นคือการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ การเรียนการสอนจะต้องเปลี่ยนจาก “Instruction” เป็น “Construction” คือเปลี่ยนจาก “การให้ความรู้” เป็น “การให้ผู้เรียนสร้างความรู้” บทบาทของผู้สอนคือจะต้องทำหน้าที่ช่วยสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดแก่ผู้เรียน จัดเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียน ดำเนินกิจกรรมให้เป็นที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ให้คำปรึกษาแนะนำทั้งทางด้านวิชาการและด้านสังคมแก่ผู้เรียนดูแลให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหา และประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล (Evaluation: E) ในขั้นตอนนี้ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนวัดและประเมินผลความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งครอบคลุมทั้งการวัดก่อนเรียน การติดตามผลระหว่างเรียนและการประเมินภายหลังเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยการทดสอบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด การประเมินโดยผู้เรียนประเมินตนเอง ประเมินโดยสมาชิกกลุ่ม และโดยผู้สอน โดยผลการประเมินความสามารถในการแก้ปัญหาทั้ง 4 ด้าน ของผู้เรียนที่เรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้บนเครือข่าย และมีพัฒนาการของความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลของ โจนเนสเซน (Jonassen, 1992: 137-147) ที่กล่าวว่า เนื่องจากการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ขึ้นอยู่กับความสนใจและการสร้างความหมายที่แตกต่างกันของบุคคล ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงมีลักษณะหลากหลาย ดังนั้น การประเมินผลจึงจำเป็นต้องมีลักษณะเป็น “Goal Free Evaluation” ซึ่งก็หมายถึง การประเมินตามจุดมุ่งหมายในลักษณะที่ยืดหยุ่นกันไปในแต่ละบุคคล การประเมินควรใช้วิธีการหลากหลาย ซึ่งอาจเป็นการประเมินจากเพื่อน แฟ้มผลงาน (Portfolio) รวมทั้งการประเมินตนเองด้วย

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในช่วงระหว่างการเรียนตามรูปแบบการเรียนการสอนบนเครือข่าย ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ในช่วงระหว่างการเรียนครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 อยู่ในระดับปานกลาง ครั้งที่ 3-6 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ เนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ที่พัฒนาขึ้น สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ตั้งแต่แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-6 ซึ่งแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหาจากโจทย์สถานการณ์ที่กำหนด ด้วยวิธีการไตร่ตรอง ย้อนคิดหรือสะท้อนความคิด ในการแก้ปัญหาของตนเองและของเพื่อนโดยตลอด ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการคิดและวิธีการแก้ปัญหาอย่างแท้จริง และเมื่อมีการฝึกแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนย่อมมีความชำนาญมากขึ้น และสามารถแก้ปัญหาได้ดีขึ้น ซึ่งถือเป็นพัฒนาการของความสามารถที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจิราภรณ์ พิมใจใส (2553: ง) ที่พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษาพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการของความสามารถในการแก้ปัญหาด้านการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า และการแก้ปัญหา ของนักศึกษาพยาบาล ในช่วงระหว่างการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

4. จากการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้บนเครือข่ายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยนักเรียนมีความพึงพอใจด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับสูงที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนนี้ มุ่งเน้นให้ทุกคนได้มีโอกาสในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเต็มกำลังความสามารถของผู้เรียน ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมการเรียนรู้อ การเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดจากการแสวงหาและสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีโอกาสนในการฝึกวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา สังเคราะห์แนวทางในการแก้ปัญหาจากกิจกรรมการเรียนรู้อ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการแก้ปัญหาย่างสมเหตุสมผล นำไปสู่การค้นคว้าหาคำตอบหรือการสร้างความรู้ใหม่ ซึ่งความรู้และวิธีการได้มาของความรู้ล้วนมาจากผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างความรู้ความเข้าใจจากการได้มาปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนคนอื่นๆ ในกลุ่มอย่างกระตือรือร้น และได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักวิธีการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ด้วยการนำเอาความรู้เดิมมาเชื่อมโยงให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าเพื่อแก้ปัญหา รวมทั้งในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนยังคงคอยให้ความช่วยเหลือแนะนำ กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความอยากรู้ ต้องการแสวงหาคำตอบและเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนคอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดหาแหล่งความรู้และเป็นแหล่งความรู้แก่ผู้เรียน คอยให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ข้อมูลย้อนกลับ กระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติ แก้ปัญหา และหาข้อสรุปด้วยวิธีการที่สามารถพิสูจน์ตรวจสอบได้ และต่อเติมเสริมแต่งข้อสรุปของผู้เรียนให้สมบูรณ์ พร้อมทั้งให้กำลังใจ โดยการเสริมแรงเมื่อเห็นว่าผู้เรียนดำเนินกิจกรรมได้ถูกทาง และมีการพัฒนาผลงานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนนี้ จึงมีความพึงพอใจต่อด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับสูงที่สุด

7) ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัย พบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน แสดงว่า รูปแบบการเรียนการสอนนี้ สามารถส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียนได้ ดังนั้น โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนควรนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้ในการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ

2. ก่อนนำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ผู้สอนจะต้องศึกษาทำความเข้าใจกับทุกองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน โดยเฉพาะองค์ประกอบเชิงเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนรู้และปัจจัยสนับสนุน ตลอดจนกระบวนการจัดการเรียนการสอนทุกขั้นตอน พร้อมทั้งทำความเข้าใจกับผู้เรียนให้เข้าใจในองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนและกระบวนการต่างๆ ทุกขั้นตอน ผู้สอนต้องมีความรู้ความสามารถในหลักการ แนวคิด กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ มีความพร้อมในบทบาทการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของนักเรียน มีเทคนิควิธีสอนที่ใช้ในรูปแบบการเรียนการสอน มีทักษะการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน และสามารถประเมินผลตามสภาพจริง มีทักษะการเชื่อมโยง การให้เหตุผล การใช้กระบวนการแก้ปัญหา การใช้คำถาม และสามารถถ่ายทอดทักษะเหล่านี้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ผู้สอนควรมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอนเป็นอย่างดี

3. จากผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน ในระหว่างเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เมื่อผู้สอนนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ไปใช้ จึงควรกระตุ้น ส่งเสริม และชี้แนะกระบวนการในการสังเคราะห์ให้ผู้เรียนสามารถผสมผสานองค์ประกอบย่อยต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความคิดรวบยอด หรือสร้างความรู้ใหม่เป็นของตนเอง และเนื่องจากทักษะการคิดแก้ปัญหาเป็นทักษะการคิดขั้นสูง เป็นทักษะการคิดซับซ้อน การนำความรู้ที่ผ่านการวิเคราะห์มาผสมผสานเป็นสิ่งใหม่ตามกรอบแนวคิด และเป็นการคิดเพื่อสร้างความรู้ใหม่ ดังนั้น ในการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาจึงจำเป็นต้องเพิ่มระยะเวลาในการพัฒนาให้มากขึ้นและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในด้านอื่นๆ เช่น การคิดแบบบูรณาการ การคิดสร้างสรรค์ ที่สอดคล้องกับสมรรถนะหลักที่จำเป็นของนักเรียน
2. ควรมีการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดขั้นสูงในศตวรรษที่ 21 ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. ควรมีการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาระบบการคิดขั้นสูงโดยบูรณาการทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการคิด เช่น ทฤษฎีกระบวนการประมวลข้อมูล ทฤษฎีการสร้างความรู้ ทฤษฎีปัญหา และทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นต้น

8) เอกสารอ้างอิง (ตามระบบ APA)

- จิราภรณ์ พิมใจใส. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทศนา แชมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). วิธีวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 7). นครปฐม : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม. (2555). รายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม. ขอนแก่น : โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม.
- สำนักงานงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). รายงานวิจัยการเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาเพื่อก้าวสู่สังคมฐานความรู้ . กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- สุมาลี ชัยเจริญ. (2547). เอกสารประกอบเทคโนโลยีการศึกษาและการพัฒนาระบบการสอน. ขอนแก่น : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- DeVries, R., and Zan B. (1992). "Study Compares Teachers and Classroom Atmospheres." *The Constructivist*. Spring: 1-6.
- Jonassen, D.H. (1992). "Evaluating Constructivist Learning." in T.M. Duffy (Ed.), *Constructivism and The Technology of Instruction*. 137-147. New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Joyce. B., and Weil, M., and Calhoun, E. (2009). *Models of Teaching*. 8th ed. New York : Courtesy of Reece Galleries, Inc.,
- Kevin Kruse. (2013). *Introduction to Instructional Design and the ADDIE Model*.

- [Online]. Available HTTP: http://www.e-learningguru.com/articles/art2_1.htm
- Kruse, K. (2009). **Introduction to Instructional Design and the ADDIE Model**. accessed October 5. available from http://www.transformativedesigns.com/id_systems.html.
- Marquardt, M.J. (1999). **Action Learning in Action : Transforming Problems and People for World-class Organization Learning**. Palo Alto : Davies-Black Publishing.
- Schiever, Shirley, W. (1991). **Comprehensive Approach to Teaching Thinking**. Boston: Allyn andBacon.
- Shih. C., et al. (1998). **Learning Stratedies and other factor Influencing achievement via web course**. Bethesda, Md.: ERIC Document Reproduction Service.